

FIUME

Kereskedelmi-, tengerészeti- és társadalmi lap.

Giornale commerciale, marittimo e sociale.

„Használak használj.”

A szerkesztő iakása :
Susak - Glavan haz.

Előfizetési ár - Associazione:

Egy évre Per 1 anno 6.— fr.
Félv. Per 6 mesi 3.—
Negyedévre Per 3 mesi 1.50—
2 óra Per 2 ore 1.—
Külföldre 1 évre . Per l'estero 8.—

Hirdetések és nyitlerek :

Fölvétetnek árszabály szerint Battara P. könyvnyomdájában vagy a kiadóhivataltalban, Susak vanház), továbbá Goldberger A. V. Schwarz Gyula, Eckstein Bernát, Fischer A. hirdetői irodájában Budapest, Váci utca, Oppelk B. nél, Bécs, Stubenbastei N. 2

Inserzioni ed articoli comunicati si assumono nell'ufficio di spedizione in Fiume Tipografia Battara.

1892 február 21

Megjelenik minden vasárnap

21 Febbraio 1892

Az Adria m. kir. tengerhajózási részvénytársulat.

Mint csaknem minden hazai intézménynek, úgy az Adria magyar kir. tengeri hajózási részvény társulatnak is nehézségekkel kellett megküzdenie megalapításának első éveiben.

Még alig mult egy évtizede annak, hogy a társulat először huzta fel hajójára, koszorús költőnek „Használak használj” jelszavával ellátott zászlaját s csekély hajó parkjával versenyre kelt a külföld hatalmas társulataival, tért hódítani a magyar terményeknek és meghatározni az utakat, melyek a magyar tengeri kereskedelem fellendítésére alkalmasnak megfelelőeknek találhatnak.

Egy évtized repült el azóta s a zsenge vállalat, melynek eleinte nemcsak a kezdet nehézségei, de még az ellene főbb oldalról megindított különböző érdekek harezok ellen is erősen küzdenie kellett, ma már diadalmasan bontakozik ki az említett viszonyok által okozott nehézségek tömkelegéből.

Baross kereskedelmi miniszter volt az, ki ez előtt három évvel magáévá tette a magyar tengeri hajózási és ezzel kapcsolatosan az Adria társulat ügyeit is, s nem késett az érdekek harezok rozsa kartu kifolyásaival szemben kitarító erélyével megtenni mindama intézkedéseket, melyek a magyar

tengeri kereskedelem egészséges és erős alapon leendő megindulására határozottan döntő befolyást gyakoroltak.

Az Adriával megkötött új szerződéssel Baross miniszter szilárdul megvetette a magyar önálló tengeri hajózási alapját.

E céltudatosan, s a multnak tapasztalatai alapján átdolgozott szerződéssel biztosította nem csak jelenlegi összeköttetéseinket, de új piacok hódítását is.

A társulat az eddigi rendes járatokon kívül, melyek szintén tetemes számmal megszorítottak kötelek újabb járatokat indítani több oly fontos kikötőbe, melyek jelenlegi viszonyainknak megfelelőleg kedvező forgalmi konjunktúrákat biztosítanak. Ilyen piacok a hamburgi vonalon érintendő Antwerpen, Rotterdam, Amsterdam kikötők, a La Plata államoknak a kormány által kijelölendő kikötője, továbbá a Fekete-tengeren Konstantinápoly és a Duna torkolata közti fontosabb kikötők s végül Adriai - Olaszország, Szicília, Malta és Tunis fontosabb kikötői.

Az új szerződés legszarkalatosabb intézkedése azonban az, mely kötelezi a társulatot hogy a jelenleg 12 első osztályú gőzösből álló hajóraját 1892-ben 10, 1893-ban továbbá 3 és végre e szerződés határevő tartamának első tízévében még 5 első osztályú gőzös által fog kiegészíteni még pedig oly képen, hogy ez a hajóraj nemcsak

a hajók száma, hanem azok minősége tekintetében is a társaságot a legelső ilyenmő vállalatok sorába fogja emelni.

Az új gőzösből e szerződés szerint Angha egyik legelső hajógyárában készülnek és oly kitűnően lesznek kiállítva, hogy a legjobban felszerelt hajózási társulatokkal bátran kiállják a versenyt.

A jelenlegi hajóraj, mely a technika legújabb vívmányainak megfelelően van felszerelve s mindenfelé a legjobb hírnévnek örvend, szállítási képességére nézve meghaladja a 22.000 tonnát s képessége még ez év folyamán nem kevesebb mint 24.000 tonnával fog emelkedni. Az 1893-évi emelkedni fog a szállítási képessége továbbá 10.000 tonnával úgy, hogy a társaság 1893-ban új hajóraj birtokában lesz, a mely körülbelül 56.000 tonna hordképességgel bír, miáltal az Adria a legjelentékenyebb tengeri hajózási vállalatok sorába lép.

Hogy azonban a társulat az említett szerződés folytán szükségesé vált új hajó-beszerzések költségeit fedezhesse, mult évi közgyűlése alapján az eddigi 1.250.000 frtnyi alaptőkének 2.500.000 frtra való felemelését, valamint három millió frtnyi elsőbbségi kölcsön felvételét határozta el. Ezen három millió frtnyi elsőbbségi kölcsön megszerzése ezéjjából a társulat 4 1/2 %-kal kamatozó elsőbbségi

kötvényeket bocsátott ki, mely kötvényeket, hogy minő bizalommal fogadta monarchiánk üzletvilága bizonyítja leginkább ama körülmény, hogy az aláírás napján Budapest egymaga az egész költönsönre szóló kötvényeket lefoglalta. Nem kevésbé jelentékeny előjegyzések történtek a bécsi, fiumei s ugyszintén az egyes vidéki pénzügyintézeteknél is, minek folytán elő állott annak szükségessége, hogy a társulat az aláírásokat redukáltassa.

Az aláírásokkal elért eme fényes eredmény a legvilágosabban bizonyítja ama osztatlan közbizalmat, melylyel Monarchiánk pénzüvilága az Adria társulattal szemben s ezzel kapcsolatosan a magyar kikötőváros jövője iránt viseltetik.

Hosszu küzdelmek árán szerezte a társulat e bizalmat és nem csekély önfeláldozással vivta ki ama pozícióját, melyben a hazai közvélemény által hozzá kötött várakozásoknak, már eddig is oly fényesen tudott megfelelni. Mind eme körülmények csak legfényesebb bizonyítékul szolgálnak arra nézve, hogy az „Adria” m. kir. tengeri gőzhajózási részvénytársaság a magyar közgazdaság legfontosabb tényezőjének: a magyar tengeri kereskedelemnek méltó képviselője és a leghatásosabb előmozdítója leend.
D. D. A.

Csernátóy a fiumeieknek.

(Érdekes ereklyék).

Egyidejűleg a fiumei választókhoz intézett szövegével, Csernátóy Lajos három nagybecsű autographot küldött a fiumei királyi közjegyző Gelletich Miklós urhoz, azon kéréssel, hogy azokat adja át — hálajel és emlék gyanánt — a museo civico — polgári museum — részére, de csak a választás után, bármint legyen is ennek eredménye s akárcsak legyen Fiume képviselője az új parlamentben. A választás megtörtént s a jelzett kikötés mellett teljeltelen jelentékeny érdeklő kéziratok a nevezett érdemes kir. közjegyző által ki a nem képviselő Csernátóy részéről is biztosítást nyert az ajánlat megmáshatóságáról — most már a museo civico — tárgyai közé lesznek sorozhatók. Ezer kéziratok közül — melyek keretbe foglalják — kettő a Garibaldi olasz-magyar testvériségi érzelmeiről szól megható szavakban. Ezek Caprerán keltek. Csernátóyhoz intézve és megjelentek az akkor Helé Ignác által Milanóban szerkesztett „Alleanza” éln. Az egyik kéziratot Türr, Bixio, Tüköry

és Cavour fényképei környezik. A másik alatt és az aláírás mellett Garibaldi fényképe van, melyet a tábornok ugyanakkor ajándékozott Csernátóynak.

Az érdekes okmányokat az alábbiakban közöljük.

En — az alólírott — ezennel bizonyítom, hogy Csernátóy Lajos ur, magyar száműzött hazafi, az 1848-ki szabadelvű mozgalom lelegejétől kezdve képességei szabadelvűsége és hazafias buzgótsága által az akkor folszabadult időszi sájtó terén kitüntetvén magát: általam kinevezve lett elnöki titkár im közé a „hönvédelmi bizottság”-nál, mely Magyarország szabadsági küzdelme alatt mint ideiglenes kormány működött egészen a „függetlenségi nyilatkozat” idejéig azon állást ő megtartotta oldalom mellett akkor is midőn én Magyarország kormányzó elnökévé lettem megválasztva s a mig — később — Franciaországba küldöttem őt fontos bizalmi ügyben, mely küldetése által akadályozva lett, a nemzeti gyűlésben népképviselő gyanánt leendő megválasztására ezen állásra már kijelöltvén Komárom egyik választókerülete által. Hazánk romlása óta száműzött, egyike ő azoknak, kiket Ausztria gyermekes dühe nem szűnik üldözni ha-

látra itélssel és in effigie kivégeztetésével. Ezen bizonyítvány célja az, hogy elismerve legyen a rész, mely az övé volt s az állás, melyben működött hazánk szabadságának és függetlenségének szent emlékezetes törekvéseink idejében.
London, augusztus 20. 1853.

L. Kossuth.
Magyarország volt kormányzója

A magyar állalom kormányzó pecsétje.

(Ez a bizonyítvány akkor kelt, midőn Csernátóy indulandó volt Amerikába).

Garibaldi Giuseppe sajátkezű levelei.

I.

„Caprera, 1867. december 10
Kedves Csernátóyom!

Szíves köszönet kedves leveicéért és rokonszenvről tanuskodó barátaí szavaicéért. Oly térfakkal, a milyen ön, méltón lehet tölteni az önök szép hazájának végzetét és két népünk között a testvériség feloldnatatlan lesz.

Adjon át egy hálás szót az ön nemes-

lelkü honfúarsainak sebesültjeink ápolásáért és tekintsen engem élethossziglan

az önének
Garibaldi Giuseppe.

(Mellékelve Garibaldi arcképe ezzel az ajánlással: „Barátomnak Csernátóy kapitánynak.”)

II.

„Caprera, 1862. február 27
Kedves Csernátóyom!

A népek barátsága egész életemen át elveim közé tartozott és elképzelheti, hogy Magyarország iránt is ugyanezt az érzést táplálom. Magyarország, Olaszországnak nővére ama vérrel való keresztelés folytán, melyet az önök bátor fiaí a mi szabadságunkéért ontottak és azt hiszem, hogy semmiféle földi hatalom nem képes valaha feloldani azt a köteleket, mely a két nemzetet egymáshoz kapcsolja, a mely köteleket még inkább megerősített a hála és a szeretetet köteleltsége. Fogadja tehát hirlapjához való hozzájárulásom és rokonszenvem kifejezését.
Életfogytiglan az öné

Garibaldi Giuseppe.

(A levélhez négy arckép volt mellékelve.)

A fumei kikötő fontosabb áruinak forgalma

(Szarmazási és rendeltetési hely szerint kiténtve.)

1892 február 8—14-ig.

Behozatal vasuton Fiuméba.

Gabonaméletek és ártalmételek.

Buza: Beleg 105 Kaposvár 405, Baujaluka 201, Uj gradiska 206 összesen: 817, qu.

Tengeri: Militic 805, Pinzelhely 708 Eszak 508, Samas 201, Raic 308, Novska 202, Barcs 204, Francsifest 102, Sziszek 1107, Brod 409, Báltaszék 205, Vukovár 914, Orosháza 707, Baranyavár 104, Uj Gradiska 102, B. S. György 105, Simon-tornya 101, Storé 101, Vinkovce 1007, Kaposvár 202, Tóplac 202, Dombóvár 407, Szőtrény 202, Sárbogárd 100, Okucane 100, Kapronca 105, Uj-Kapellu 101, Vízvár 100, összesen 9418 qu.

Árpa: Budapest 252, Gyama 202, Vinkovcl 105, Simantornya 100, Sziszek 301, összesen: 960 qu.

Zab: Sziszek 405, qu.
Liszt: Budapest 7244, Debrcecz 204, N. Várad 201, Szeged 2015, Arad 301, Csaba 102, Eszék 507, Teplik 304, Verpolje 103 Losonez 406, Uj Vidék 205, Zágráb 105, Miskolcz 302, Cilli 25, összesen: 12124 qu.

Gyarmatáru:

Czukor: Szerene 400, Bakk 100, Lombor 100, Szonbethey 909 összesen: 15094qu.

Füvenetek:

Donga: Brod 3910, Czapiag 1309, Uj Kapella 100, Dubica 3118, Sziszek 834, Lepavina 315, Loits 389, Zágráb 100, összesen: 10075, qu.

Épületfa: Fubica 100, Lokve 2824, Ogulin 1631, Sziszek 2316, Delnice 72, Skrad 509, Triest 100, Wolfsberg 100, Leibach 100, Dornegg 83, Storé 104, Zágráb 98, S. Gorond 500, Zdenica 1826, Gomjrie 894, Verbanje 1023, Verbovsko 1320, G. Stol 303, Gorica 400, Körös 200, póflach 116, Kaqronca 108, Csák-tornya 304, Priedor 102, Rakek 202, Z. Bistriza 210, Monostor 126, Kassa 100, Varasd 202, Fužine 504, Czapiag 303, Gorica 300, Kapronca 108, Arad 102, Beszterezce 105, Dirania 99, összesen 17494 qu.

Behozatal tengeren Fiuméba.

Bor: Dalmáciából 5086 qu.
Nyersköolaj: Batoumból 20870 qu.
Kávé: Triest 253, Santos 5298 összesen: 5551 qu.
Deli gyümölcs: Triest 123 qu.
Olaj: Dalmáciából 1152 qu.
Angliából 165 összesen 1317 qu.
Rizs: Olaszországból 4017 qu.

József főherceg, mint kertész.

József főherceg kitűnő botanikus és szenvedélyes kertész. Alcsuthon, Fiuméban s Margitszigeten egyaránt sokan láthatták már őt, a mint kertész zubbonyban dolgozik. Nem röstelli ő a munkát, ellenkezőleg, étető eleme az neki. Évek előtt történt, úgy mesélik. Ebéd előtt telép egy kiránduló társaság az alsúthi parkba. Alig hogy mernek: hatalmas fán megpillantanak valakit. Zubbony rajta, s fűrészel az ágakat.

— Hallja kérem! kiált föl a társaság egyik tagja.
— Mit parancsol?
— Szeretnék megnézni József főherceget parkját. Szabad?
— Már hogyné szabadna!
— Merre megyünk legjobban? Vagy igen, nem vezethetne-e minket körül?
— Rögtön. Csak lemegyek előbb a fáról.
S hogy lejött: illő tisztességűdással köszönt s kalauzolni kezdte a társaságot. Nagyon jó kalauz volt. Megmutatott, s megmagyarázott mindent töviről hegyre. A társaság nem egyszer összesült:

Bör: Olaszországból 1684 Belföldről 162 összesen 1317 qu.

Köszén: Angliából 17800, Belföldről 2270 összesen 20070 qu.

Fém: New Yorkból 405 qu.
Gép: Hamburgból 1055 qu.

III. Kivitel tengeren.

Liszt: Belföldre 1570, Olaszországra 3, Angliába 600, Törökországra 90, Görögországra 20, összesen: 2282 qu.

Tengeri: Belföldre 4882.7 Olaszországra 1530.2, összesen 6412.9 qu.

Árpa: Belföldre 446, Olaszországra 653.3, Angliába 500, összesen 1599.3 qu.

Bah: Belföldre 179.4, Rotterlám 4075, New-York 1100, összesen 5354.4 qu.

Tökmag: Olaszországra 100 qu.

Ásványvíz: Olaszországra 100 qu.

Szesz: Törökországra 1123.8, Belföldre 211 összesen 1144.9 qu.

Szilva: New-York 2020.1 qu.

Növényrészek: New-York 184.6 qu.

Donga: Belföldre 1010, Olaszországra 81237, összesen 82247, drb.

Dézska: Belföldre 5836, Olaszországra 7152, Görögországra 477, összesen 13465 drb.

Lécz: Olaszországra 8548, Belföldre 140 összesen 8688 drb.

Lisztforgalom.

A f. évi január hóban a következő magyar liszt érkezett, vasuton Fiuméba és Triestbe:

Budapest	33,339.00 qu.
Debreczen	3,645.00 "
Eszék	1,822.00 "
Temesvár	1,315.90 "
N. Várad	606.00 "
Károlyváros	604.00 "
Arad	603.00 "
Szeged	507.00 "
Losonez	306.00 "
Miskolcz	306.00 "
Delta	300.00 "
N. Kikinda	205.00 "
M. Vásárhely	204.00 "
Ujvidék	200.00 "
Velence	102.00 "
V. Kula	102.00 "
Hatvan	100.00 "
Mohács	100.00 "
Összesen 45,678.00 qu.	

A magyar piacokról ugyancsak a föneljölt időszak alatt Triestbe 25.355 m. mázsa liszt érkezett. A megelőző év január havában a Fiuméba szállított liszt mennyiség 55.982 m. mázsa. míg a Triestbe szállított liszt 5983 m. mázsát tett ki.

„Milyen művelt emberek szolgálják a főherceget!”

Mikor aztán már mindent láttak, a parkban, a kalauznak a társaság három forintot adott borraivalól s ezt a zubbonyos férfi megköszönte szépen.

A társaság elment. De még nem ért ki a parkból, mikor egyik is, másik is mondja: S a főherceget mégse láttuk!

Arra megy épen szintén egy kertész-féle, megszólítja:

— Ugyan hogyan láthatnók meg József főherceget?

— Épen jókor! Nézzék csak: amott van...

— Az a zubbonyos?

— Az a. A fenséges úr egész nap itt kőn dolgozik...

A társaság majd elsüllyedsztyenletében. Az a zubbonyos alak az ő kalauzok volt, kinek háromforint borraivalót adtak.

Délben pedig József főherceg tréfásan mondotta Klotill főhercegnőnek:

— Édes feleségem, a mai ebédet már megkerestem.

S megmutatta a három forintot.

S a „borraivalót” aztán később szétosztotta az alsúthi szegény gyerekek közt.

Igy mesélik

Helgi és különféle hírek.

Baross Gábor és a német császár.
A magyar kereskedelem nagyevű reformatorának a kereskedelmi szerződések körül szerzett érdemeit, nemcsak királyunk méltányolta, de a német császár is azzal tüntette ki, hogy részére az I osztályú vörös sasrendet adományozta.

Gróf Batthány Tivadár. Fiume orsz. gyűlési képviselője tegnap reggel a károlyvárosi gyorsvonattal körinkbe érkezett.

Dr. Erődi Béla kir. tanácsos, a Ferencz-József intézet kormányzója, az elhunyt Dr. Lutter Nándor helyébe budapesti főgazgatóvá nevezetett ki. — Ez örömhír mellett, sajnálattal értesülünk egyidejűleg arról a gyászetről is, mely kiváló hazánkfiát Fatime leányának 7 éves korában történt elhunytával érte.

Kinevezés. Szegű Ilona a fumei állami felsőbb leányiskolához végleges minőségű tanítóvá nevezetett ki.

Egy honvédtábornok halála Abba-ziában. Báró Döry Lajos, a magyar elsőkelő körök kiváló alakja e hó 14-kén Abba-ziában saját villájában elhunyt. — A temetés e hó 16-kán nagy pompával ment vége, s gróf Andrássy halála óta impozansabb halotti szertartást nem látott az ottani közönség. — A Jellacsics ezred egy százada jelent meg, számos tiszttel úgy a közöshadsereg s honvédség köréből. — József főherceg ő fen-ségét gróf Szechenyi Ernő cs. és kir. kamarás képviselte. — Koszorúkat küldöttek a boldogult ravatalára: József főherceg, báró Fejérváry honvédelmi miniszter Forinyák tábornagy, Ragályi Ferencz, gróf Esterházy Miklós, báró Döry József, Gliczy Livins őrnagy, gróf Szapary Károly, Lütrow ezredes, gróf Tomsich és neje stb.

Csernatony Lajos a fumei muzeumnak. Csernatony Lajos, Fiume volt országgyűlési képviselője, még a képviselőválasztások előtt Dr. Gelléty Miklós közjegyzőnek, több értékes kéziratot oly föltétellel küldött, hogy az a föllálandó fumei muzeumban helyeztessék el. Csernatony egyidejűleg fölkérte Dr. Gelléty Miklóst, hogy a szóban forgó kéziratokat, csakis a választások után, juttassa rendeltetésük helyére. Dr. Gelléty Miklós a kéziratokat a közel-múlt napokban adta át Ciotta polgármesternek. Ez okmányok egyike egy Kossuth Lajos által angol nyelven kiállított bizonyítvány, mely Csernatony Lajosnak a szabadságharc alatti működéséről szól elismerőleg; az okmányhoz, Kossuth Lajosnak egy ma már bizonyára ritkább fényképe van csatolva. Az okmányt Kossuth 1853 augusztus 20-kán Londonban írta. — Ezután következik Garibaldinak, Csernatonyhoz intézett két levele, mely mind a kettő Ceprara szigetén kelt, és pedig az egyik 1862 február 27-kén, a másik pedig 1867 december 27-kén. Ez utóbbi levélben Garibaldi ama meggyőződésének ad kifejezést, hogy oly férfiak mint Csernatony kétségteljesen biztositják Magyarország sorsát. — Garibaldi első leveléhez vannak mellékelve Türr és Birio tábornokok, Tüköry ezredes, és Cavournak milánói szobrát föltüntető fényképek. — A második levélhez van csatolva Garibaldi fényképe. a fölirattal: „Barátomnak, Csernatony L, kapitánynak. Az érdekes kéziratok a fumei muzeumnak bizonyára becses emléktárgyait fogják képezni.

A „Casino Patriottico” elitbálja. A helyeli „Casino Patriottico” mely ez évben is annyi kedélyes farsangi mulatságot rendezett, tegnap szombaton este tartotta meg elitbálját az egyet fényes termeiben. A táncmulatságon — mely esti 9 órakor vette kezdetét — megjelent a város színe java. A táncmulatság fényes sikere, a bálbizottságnak minden irányban kitaró tevékenységéről tesz tanúságot. A bál, melyik az idei farsang egyik legkiválóbb tánevigalma volt

a legjobb kedélyhangulatban a hajnali órákig tartott.

A Magyar Kárpát egyesület fumei osztálya. A magyar kárpát egyesület fumei osztálya f. évi február hó 25-én a Deák szálló nagytermében házias jellegű táncestélyt rendez. Jegyek kaphatók: Vitch Lőrincz kézműáru kereskedésében Corso, Mohovich ház 480. sz., Breisach R. virágüzletében és este a meghívó előmutatása mellett a pénztárnál. Beléptijegy egy személyre 1, frt, családjegy 150 frt. — A táncvigalom este pontban 9 órakor veszi kezdetét. Ha az egylet tagjai ismerősöket is obajtanak meghívet, ez esetben meghívókért sziveskedjenek az egylet elnökségéhez Szapary Károly grófhöz vagy Kalmár Lajos jegyzőhöz továbbá Papetti János, Vitch Lőrincz és Thian Antal urakhoz fordulni.

Tombohajáték. A fumei magy. kir. állami elemi és felsőbb leányiskola helyiségében, ma vasárnap d. n. ó 6 órakor „próbabállal” összekötött tombohajáték lesz.

Az első alarczos bál a városi színházban. A városi színházban ma este lesz az első nagy alarczos bál; a vigalom alatt a városi zenekar fog játszani Causin karmester vezetése alatt. Kitűnő ételekről és italokról is gondoskodva van. A tánc 9 órakor kezdődik.

A fumei dock ügye. Baross Gábor kereskedelmi min. kir. miniszter már régebb idő óta tervezi egy hajójavító docknak létesítését, hogy ez intézkedésével egy rég obajtott közszükségletnek legyen elég téve. A fontos ügy a hét folyamán úgy látszik egy nagy lépéssel közeledett a megvalósulás stadiumához. — Baross Gábor ugyanis ez ügyben Budapestre értekezletet hívott egybe, hogy a meghívottak véleménye irányadól szolgáljon a dock létesítésénél. — Az értekezlet tagjai: Ciotta polgármester, Hajnal Antal oszt. tanácsos, Gelléty János, Maderspach Sándor, Luppis A. F., Egan Lajos építészeti felügyelő e hó 15-kén utaztak a fővárosba, hogy a dock építés tekintetében szükséges megállapodásokra jussanak.

Az értekezleten történt megállapodásokra vonatkozólag a fumei kereskedelmi és iparkamarához érkezett távirati tudósítás szerint arról értesülünk, hogy a száraz dock létesítése egyelőre elajtetett s a kereskedelmi miniszter egy uszó dock (bacino flottante) építését határozta.

Ezen uszó-dock elhelyezésére értesülésünk szerint két hely lett kiszemelve és pedig egyik a fakikötő kibővítésével kapcsolatosan létesítendő medenceze, a másik pedig a köolajkikötőnek keleti oldalán előállítandó medenceze. Hogy e két hely közül mint legmegfelelőbb melyik lesz a jelzett célra elfogadva, az most még függő kérdés, melynek végleges megoldását azt hisszük, ugyancsak az említett értekezlet fogja meghatározni.

Telekvásárlás Cirquenizzaban. De Lyro úrnak famozus művelete után, már a hír terjedt, hogy Cirquenizzenek tengeri üdülő helylyé való átalakítására valószínűleg már elmarad. Nagy aggodalmat keltett e hír azok között, kik a legközelebbi téli időszakot Abbazia helyett az olcsóbbnak ígérkező s klimatikailag kedvezőbb fekvésű Cirquenizzaban remélték tölteni de nem kevésbé leverőleg hatott magukra a cirquenizzeikre is, kik a már sokat hangoztatott nagyszabású tervezetek után itélve szerény falujoknak mielőbbi teljes felvirágzását remélték elérni.

Most azonban rövid pár hét óta teljesen megváltoztak a körülmények s a cirquenizzeik meggyőződtek, hogy a falujoknak üdülő helylyé való átalakítására vonatkozó terv nem utopia, amennyiben a közel múlt napokban eszközölt nagyszabású telekvásárlások immár eléggé biztositék ul szolgáltnak a szóban forgó tervzet megvalósulására nézve. E napokban ugyanis mint értesülünk, több részvényes, részint Budapest, Bécs, Berlin és Hamburgból a cirquenizei tengerparti területből nyaraló, park, fürdőstb,

építésre öterületet v kveniceitu vező áron a telek fo f. 20 krt. is pár ho nevezett 40,000 ö a cirquenicei kevés tele valószinü

Az épít tek, mint már nagy hatóságho a munkál lebbi tava fogja venn

Eladóle Gizela-Eg es és kir. „Gizella e minden go adni arra, a férjhez sára szüks ezen embe oly határo melyek a biztongságo tethető mi nyújtják.

Csak 65 biztosithat 20 éves kor frtot oszt havi járulé két és 3 fo o. e. 1000 kiadás, a ember is k o. e. 1000 oly összeg mazva, ren zászítési ala vállallhatnó mérvű nélk kr. kiadása

De az eg nyújt tagja intézetek k

A rendk az évenkin százzalk a toltatik me sülnék, kik lékaikat az

A kezelé sület pártl határozotta és hagyomá zaléka „egy sára szánt

Azonkiv barati intéz ladékol eng

A biztosi elhalálózása levonás nélk vül minden tik föl, hogy után a tova oknál fogva ben teljesen totított össz teljes évi di összegeből b

Az egyle világozás jánlatokat e viselője: Eo teng. hatós

Keresk
Közrakté
kedelmi mi rekvését k és Fiume v taskóében n mi miniszte Fiumében t eddigi tapas tözsdének a tengeri hajó jelentősége

hajnali

fiumei terület fű-
5-én a
s jellegű
k: Vit
en Cor-
R. virá-
mutatása
egy sze-
t. — A
kor ve-
ismere-
esetben
nyel el-
hoz vagy
Papetti
al urak-

építésre összesen 25000 négyzet ölnyi területet vásároltak, még pedig a cir-
kveniceit tulajdonosokra nézve eléggé ked-
vező áron, amennyiben négyzetölnyint,
a telek fekvése és minősége szerint 1-2
f. 20 krt. fizettek. Ezenkívül a kormány
is pár hónappal ezelőtt, ugyancsak a
nevezett tengerpart mentén mintegy
40,000 öln területet vásárolt, miért is
a cirkenicei terület központján már igen
kevés telek áll rendelkezésre, s az is
valószínűleg már legközelebb akad végre.

Az építkezésekre vonatkozó terveze-
tek, mint értesülünk, jóváhagyás végett
már nagyobb részt beterveztették az illető
hatósághoz s így kilátás van arra, hogy
a munkálatok fogantatása a legkö-
lebbi tavasz elejével azonnal kezdetét
fogja venni.

**Eladóleányok kihazasítására alakult
Gizela-Egylet.** A Gizela főhercegnő ő
cs és kir. fensége védmérsége alatt álló
„Gizella egyesület“ feladatát tűzte ki,
minden gondos családapának alkalmat
adni arra, hogy aránylag csekély díjért
a férjhez menendő leányok kihazasítá-
sára szükségeltető főként biztosíthassa, s
ezen emberbaráti intézet kivétel nélkül
oly határozmányokat léptetett életbe,
melyek a tagoknak nemcsak főkéntes
biztonságot, hanem az ezzel összeegyez-
tethető minden előnyt és könnyítést is
nyújtják.

Csak 65 kr. havi járulék mellett bárki
biztosíthat újszülött gyermeke számára,
20 éves korának elértével kifizetendő 200
frtot osztrák értékben, 1 forint 32 kr.
havi járulék mellett o. e. 400 frnyit ö-
két és 3 forint 20 kr.-havi járulék mel-
t. e. 1000 frtot. Naponként 10 krnyit
kiadás, a mennyit a kevésbé vagyonos
ember is könnyen áldozhat, lehetővé teszi
o. e. 1000 frnyit öke biztosítását, ami
oly összeg, mely ha helyesen van alkalm-
mazva, rendszeren igen is elegendő kihá-
zasítási alapot képvisel. Vajon ki ne
vállalhatna magára készséggel ily csekély
mértvű nélkülözést, minőt naponként 10
kr. kiadása megkövetel?

De az egyesület még oly előnyöket is
nyújt tagjainak minőket a hasonló czélú
intézetek közül egyik sem.

A rendkívüli bevételekből, valamint
az évenkénti kezelési fölöslegekből 70
százalék a „tagok osztaléki tőkéljéhez“ csá-
toltatik melyben mindazon tagok része-
sülnek, kik teljes 3 évig fizették járú-
lékaikat az egyesületnek

A kezelési fölösleg, valamint az egye-
sület pártfogói és tisztelheteli tagjai
határozottan e czéla szánt adományai
és hagyományainak főnmaradó 30 szá-
zaléka „egy szegény leánynak kihazasítá-
sára szánt tőke“, képezésére fordítottak.

Azonkívül az egyesület, mint ember-
baráti intézmény, tagjainak hat havi járú-
lékukat enged illetékeik befizetésére.

A biztosított leánynak idő előtt való
elhalálása esetén a befizetett illetékek
levonás nélkül visszafizettetnek, azonkí-
vül minden biztosító azonnal joggal ruházta-
tik föl, hogy legalább három évi befizetés
után a további befizetéseket, bárminő
oknál fogva is beszüntethesse. Ez eset-
ben teljesen befizetett kötvényt kap a biz-
tosított összeg a magyi részből, a mennyi
teljes évi díj lett az eredetileg kikötött
összegekből befizetve.

Az egyetere vonatkozó bárminemű fel-
világosítással készséggel szolgál és a
ajánlatokat elfogad az egyet fiumei kép-
viselője: Edelényi Szabó Lajos a. m. kir.
teng. hatóság iroda főnöke.

Keresk. és Teng. hírek.

Közraktár Fiumében. Baross keres-
kedelmi miniszternek szakadatlanul tö-
rekvését képezi, hogy a fiumei kikötő
és Fiume város emeléséről a maga hat-
askörében gondoskodjék. A kereskedel-
mi miniszter legújabbán lehetővé tette
Fiumében tápszde föllállítását és már az
eddiggi tapasztalatok nyomán is a fiumei
tőzsdén a kereskedelemre és a magyar
tengeri hajózásra nézve nem alárendelt
jelentősége lesz. A legutóbbi napokban

ezenkívül az egész kikötő kitűnően mű-
ködő villamos világítással láttatott el.
Ezzel a kikötőnek egy újabb jelentős
segélyeszköz nyújtatik. Ma pedig a ke-
reskedelmi miniszter előökléte alatt be-
ható tanácskozást tartottak. Fiumében
közraktár létesítése tárgyában. Az érte-
kezet, melyen Fiume városának, a ke-
reskedelmi és iparkamarának, a keres-
kedelmi miniszteriumnak, illetőleg a ten-
gerészeti hatóságnak képviselői vettek
részt, arra az örvendetes eredményre
vezetett, hogy a pénzügyi föltételek, vala-
mint a hely tekintetében, a hol a köz-
raktárak építendőek, megegyezés jött létre.

A magyar kereskedelmi társaság
néhány hét múlva tartandó közgyűlése
elő annak igazgatósága kimerítő jelen-
lést fog terjeszteni az eddigi működéséről.
Azt hisszük, hogy e jelentés nagyon ör-
vendetes részleteket fog tartalmazni a
kereskedelmi társaság eddigi működésé-
ről, melyet e társaság már eddig is, külö-
nösen a kelet legtöbb piacával létesített
kereskedelmünk érdekében, úgy hogy
különösen déli gyümölcs és gyarmatárak
ezentul már nem idegen, hanem hazai
kikötőinken keresztül, idegen közvetítés
nélkül fognak bejutni az országba. Ke-
reskedőink assankint teljesen méltányol-
ják is ezen első sorban fogyasztásunkra
nézve előnyös és hasznos működést.

Magyar liszt Kis-Ázsiában. A trape-
zunti piac 1. évi január 15-éről kelt
hiteles értesítések szerint, az orosz gabo-
na és liszt kivitel tőlom következtében
nem szerezhetik be liszt szükségletét O-
desszából és Batoumból és teljesen né-
külöznikénytelen a főmabb lisztfajtákat. A
samsuni Amasiagőzmalomban örölt lisztára
40 százalékkal emelkedett néhány nap
alatt 11 6-75-ről 11 9-50 re, a jóval cse-
kélyebb minőségű, u. n. örmény kenyér-
liszt ára pedig 5 trtól 7-50 krra emelke-
dett (aranyban 77 kigós zsákokban). —
Előrelátható, hogy ezek az árak is emel-
kedni fognak, úgy, hogy a világet kor-
mányzója a török kormányának a tarto-
mányból származó gabonamélték kivéte-
lének megtiltását ajánlotta. Ezt azonban
a kormány nem fogadta el. Ily körü-
lmények közt a magyar lisztet, mely ed-
dig az orosz, francia és román gyárt-
mányokkal nem versenyezhetett, előny-
sen lehetne a trapezunti piacozon értéke-
síteni. A nevezett piac évi lisztbevétele
mintegy 360.000 frt értéket képvisel. — Az
Anatólja belsejében levő vizimalmok az
aránytalanul magas szállítási díjak miatt
nem versenyezhetnek. Egy trapezunti jó
hítelű cég, melynek neve és feltételei a
Tudakozó irodában megtudhatók, késznek
nyilatkozott magyar malmokkal üzleti
összeköttetésbe lépni.

„The Gresham“ életbiztosító-társaság Londonban. E társulat évi je-
lentése, mely az 1891. jun. hó 30-án
befejezet 43-ik üzletévről szól és a rész-
vényesek 1892. évi január hó 26-án
tartott rendes közgyűlése elé terjesztet-
vén, következő főpontját közöljük: A
lefolyt évben a társasághoz 7589 biz-
tosítási ajánlat érkezett 61,372,000 frank-
kal, melyek közül elfogadtak 628 darabot
52,717,400 frank biztosítási összeggel és
erről a megfelelő számú kötvényt ki is
állították. A díjvételek, levonva a visz-
biztosításért fizetett összeget, 15,999,973
frank 02 cts-ra rúgtak, a miben az
1,831,148 frank 75 cts-ot tevő első évi
díjak befizeltetnek. A kamatszám-
mérlege 4,725,285-94 frankot tett és a
társaság évi jövedelmét a díjvételekkel
együtt 20,725,258-96 frankra emelte. A
társaság az elmúlt évben 8,849,176 frank
87 cts-ot utalványozott oly követelések
folytán, melyek életbiztosítási kötvények-
ből eredtek, lejárt kihazasítási és vegyes
biztosításokra kifizetett 1,812,729 frank
48 cts-ot és kötvények visszavásárlásá-
ra 1,339,855 frank 31 cts-ot adott ki a
társaság. A biztosítási és járadékalkapok
6,036,893-95 frankkal gyarapodtak. Az
aktívák főösszege az üzletév végével
117,550,796-67 franka emelkedett. Tőke-
befektetések: 1,480,099-65 frank angol
állami papirokban, 539,893-63 frank az
indiai és gyarmati kormányok értékpá-

qirjaiban, 1,248,611-56 frank vasúti rész-
vényekben és elsőbbségekben, 56,680,363
54 frank a társaság ingatlanaiában, ezek
között vannak a társaság budapesti és
bécsi hazai, 5,333,984-48 frank jelzálogok-
ban, különböző értékekben 18,518,663-27
frank.

Irodalom és művészet

Az operaidény a városi színház-
ban. A városi szini bizottság a városi
színház derék vállalkozójával mint érte-
sülünk egyetértésre jutotta a városi
színházban a legközelebbi operaidény a-
latt előadásra kerülő darabokra nézve.
Színe kerül Donizettitől „Lucrezia Bor-
gia“, és „Don Sebastiano“, mely utób-
bit Fiumában még nem adták elő, ezen-
kívül Verditől: „I Lombardi“ és „Aida“.
— Az idényre szerződöttetett jelesebb mű-
vésznök közül fölemlítjük: Callgaris
Rozát (a Lucrezia Borgia és a Lombar-
dokban); Nicolini Milát, Biancoli Pieri-
nát, A férfiak közül Giulardini jeles
tenorista Barbieri Emil ismert baritonista,
s Roceri C. basszista stb. vannak szer-
ződöttetve. — Megvagyunk győződve, hogy
Scintili d' Arrigo színházunk kitűnő vál-
lalkozója ezúttal is minden tekintetben
ki fogja elégíteni a közönség igényeit.

József főherceg annyira népszerű
Magyarországon, hogy az olvasó közönség
mindig örömmel olvas róla egyetmást.
És ilyen olvasni valóval bőségesen szol-
gál a „Magyar Génius“ legutóbbi szá-
ma, mely a legnagyobb áldozattal sem
riadva vissza, egyik munkatársát küldötte
el Fiuméba József főherceghez, ki az
újságrót szívcsen elfogadta s így történt,
hogy a főherceg átengedte közlésre a
„Magyar Génius“ részére legújabb köny-
vének előszavát. Ezen közleményen ki-
vül még számos czikk foglalkozik a fő-
herceggel s több aletati kép is elevenné
teszi a lapot, mely ezuttal is fényes kiál-
tásban és gazdag tartalommal jelent meg.
A „Magyar Génius“ szerkesztősége és
kiadóhivatala Budapest. Kerepesi-út 14.
Előfizetési ár félévre 5 frt, negyedévre 2
frt 50 kr. Új előfizetőknek a régi szá-
mok megküldhetők.

A Athenaeum kézi Lexikona. A tu-
dományok enciklopédiája különös tekin-
tettel Magyarországra. Szakferiák köz-
reműködésével szerkeszti Dr. Acasdy
Ignác. Számos térképpel és műmellék-
lettel. Budapest 1892. Kilencedik füzet.
A tudományos vállalatból, mely gyors
népszerűsége vergődött, most jelent meg
a kilencedik füzet fényesen kiállítva s
két igen szép műmelléklettel. Az egyik
a Brit szigetek nagy színes térképe, a
másik az öt emberfajnak színes képtáblája.
Melegen ajánljuk az igazán népszerűen,
a magyar közönség igényeit teljesen szá-
ba vevő vállalatot a közönség pártfo-
gásába. Összesen 40 füzetből fog állani,
melyek két hetenkint jelennek meg; egy
füzet ára 30 kr. A legzselészerűbb 10
füzetenkint a 3 frt előfizetni, mely összeg
az Athenaeum kiadóhivatalához Bpstre
kölendő. Különben kapható minden kö-
nykereskedésben is.

M. kir. államvasuti ügyek.

A magyar adriai kötelékforgalomban
1891. május hó 25-ike óta érvényes
díjszabás első és második füzeteihez f.
é. márczius hó 1-én az I. sz. pótlék lép
életbe. Az I. füzethez kiadandó pótlék
tartalmát képezi a kiegészítésén kívül,
új expediciós táblázatok, a kivételes
díjszabásokra vonatkozó határozmányok
változtatása, több állomásnak a köteléki
díjszabásból vató förlése, illetve ugya-
nabb való felvétele, a szab. osztrák-
magyar államvasuttársaság államosított
magyar vonalainak összes állomásairól
új díjtételek. A második füzethez kia-
dandó I. pótlék legnagyobb részében
azonos az első füzethez kiadandó I. pot-
lék tartalmával azon különbséggel, hogy
az előbb említett pótlékba a szab. osz-

trák-magyar államvasut államosított vo-
nalai Tótmegyertől (kiz.) Zsolnái és
Szakolczáig, továbbá a dunántuli helyi
érdekű vasut Pozsony-Ujváros (bez.) he-
gyeshalmi (kiz.) vonalai nincsenek fel-
véve. Jelen pótlékok által érvényen ki-
vül helyeztetik; a) teljesen, az egyrészt-
ről Fiume és Trieszt, másrésztől a csak-
tornya-zágrábi (zagorai) vasut állomásai
között gyors és teherárak közvetlen száll-
ítására 1889. év január hó 1-től érve-
nyes díjszabás; b) részben: a ki és be-
viteli árúknak Trieszt és Fiumén át való
szállításra nézve fönnálló díjtételeknek
a csász. és kir. szab. déli vaspálya-tár-
saság által 1883. évi december hó 24-étől
való érvényen kiadott „Összeállítása“
az egyrészt Fiume és Trieszt, másrészt
Csáktornya és Zala-Sz.-Iván közötti for-
galomban. A menyinyben ezen díjszabá-
si változások által díjfelemelések állanak
be, az eddigi díjtételek f. évi ápril 11-ig
érvényben maradnak. E pótlékok pél-
dányai a részes vasutak igazgatóságai-
nál, valamint a jelentékenyebb köteléki
állomásokon megszerezhetők.

**Közvetlen menetjegyek kiadása Bu-
dapestről Fiumén át Anconába és
Velenczébe.** F. évi január 15-étől ke-
zdve Budapestről Fiumén át Velenczébe
és viszont áru menetjegyek adtak ki,
mint Budapestről Anconába, azaz gyors-
vonatoknál I. oszt. ban 14 frt 60 kr., II.
oszt. ban 12 frt. és személyvonatoknál I.
oszt. ban 14 frt II. oszt. ban 10 frt. 80 kr.
III. oszt. ban 7 frttal. — A hajók men-
trendje a következő.

Indulás minden vasárnapon Fiumeből
7 óra 30 perczkor reggel Anconába és
déltán 4 óraker Velenczébe érkezés An-
conában ugyanazon napon 7 óraker este
és Velenczébe másnap regger 7 óraker.
Indulás minden Kedden Anconából 8 óra
30 perczkor este és Velenczéből 6 óraker
este Fiuméba; érkezés Fiuméba Anconá-
ból másnap reggel 8 óraker és Velen-
czéből másnap 9 óraker délelött. A Velen-
czéből Fiumébe közeledő hajókat illető-
leg megjegyeztetik, hogy azok időnként
Piránót és fogják érinteni, mely esetek
a velencei lapokban és a szt. Márkus
téren külön hirdetésekkel fognak min-
denkor közzétetni.

Bővebb értesítés a menetjegyirodákban
nyerhető.

**Díjmérséklések Braziliába szánt
liszt-küldeményekre.** A brazili liszt-
kivitel érdekében a magyar államvasu-
tak a déli vasuttal egyetemben e hó 17-
étől kezdve visszavonásig, de legkésőbb
ez év végeig tetemes fuvardíjmérséklése-
ket engedélyez. A budapesti nyugati
pályaudvar, budapest-déli vasut, buda-
pest-lipótvárosi és dunaparti teherpálya-
udvaron Brazília részére Fiuméba ren-
delt küldemények után az eddigi 93, 90,
93 és 98 kros fuvardíjak visszatérítés
utján 66, 63 és 66 krra mérsékelteknek
és így az engedmény kocsiarakományok
után mintegy huszonhét, illetve har-
mincz forint.

Felölös szerkesztő és tulajdonos
Mócs Zsigmond.

Orvosi Bizonyítvány.
Az Első Aiföldi Cognac-Gyár
Halász Ferencz és Társa uraknak
Hecskeméten.

Van szerencsém értesíteni, miszerint a ki-
serleti czélokra átküldött.

Gyógy-Cognacot
kórosztályomon megkísérlettem és azt gyngo-
ségi állapotban szenvedőknél **erősítő**
és igen jó hatású ital-
nak találtam.

Dr. Schwimmer Ernő
egyetemi tanár és közokorhási
főorvos.

Ezen jóhírnevű s kitűntetett gyár kép-
viselője Fiumében, Walluschig Antal,
(Via Riva).

